

ЖАК РИШАР

Н А С Т Р А Н И Н Е М А Ц А

Уредник
Зоран Колунџија

Наслов ориџинала
Le carré des Allemands, Jacques Richard

Фотографија на корицама
Maxim Tolchinskiy, Unsplash

Copyright © 2017 Jacques Richard & ONLIT- Éditions
Copyright © Прометеј, 2023.

Копирање, фотокопирање, умножавање и коришћење текста у било ком облику није дозвољено без претходне писане сагласности.

This book was produced with the assistance of Wallonie-Brussels Federation
Avec le soutien de la Fédération Wallonie-Bruxelles

Објављено уз помоћ Федерација Валонија-Брисел

ЖАК РИШАР

На страни Немаца

Превела са француској
Љиљана Матић

ПРОМЕТЕЈ
Нови Сад

Ова књига се надахњује стварношћу, али ниједна од личности није портрет који би могао да наштети угледу или успомени на било кога.

*Ко од нас жели да нас уїозори на долазак
нових целайїа?
Имају ли они сїварно друїачије лице од
нашеї?*

Жан Керол

**ΠΡΒΑ
ΣΒΕΣΚΑ**

„Умирите се, увек сам их промашивао.“

Распредао је надуго и нашироко не стајући да удахне. Сада је причао како је, кад му је било око дванаест година, пуцао из пиштоља на птице које се одмарају. Вече никако да се заврши. Чаша, поново празна, лепила ми се за прсте, нисам се усуђивао да је одложим на мермер од камина. Било је то време када почиње да ми бива досадно чак и са људима које добро познајем. Нисам више могао да се контролишем. Тражио сам начина како да побегнем, а да не увредим пријатељицу која ме је била позвала. Да нађем начина како да је брзо пољубим, хвала, било је добро, јавићу Вам се телефоном, видимо се ускоро, хвала. Али, чуо сам је издалека како се гласно смеје, са прекидима, јако изнад мешавине гласова која је испуњавала салон. Нешто свеже и усиљено у исто време. Онај смех који оне имају да би казале *ga*. Гости су се окретали. Ни она ни тип који јој се нагињао на ухо нису на то обраћали пажњу. Он је био знатно виши од ње, а такође и млађи. Око њих је већ постојао тај омотач, непрозиран зато што је видљив, који нас обавија у тим случајевима. Она га је ухватила за прсте, али задржала је само један, стиснут између склопљених шака.

Остали су правили круг око брбљивца, узвикивали, посматрали га, као што се то ради у оваквим приликама, са

мешавином неверице и неодобравања, задржавајући и против своје воље осмех који више није успевао да буде саучеснички. И, како је, најзад, приметио неугодну узнемиреност, тај идиот је помислио да мора да дода ово: *Увек сам их њромашивао.*

Ја нисам. Ласта је изгледала укочена. Спремао сам се да је покупим. Суседи су викали, звали моју мајку. Животиња више није дисала, али задржала је сјајно око. Тражио сам рупу испод перја. Образи су ми били врући. Поново сам на тренутак осетио јака узбуђења из оних година. Необуздани бес. Сид.

Други су покушавали да се смеју.

Никада не говорим ту причу о птици. О свему осталом још мање. Као да се то није ни догодило. Неповерљиви, они који се прекорно смешкају, јесу као тај досадњаковић. Задовољни што нису они као тај. Они се налазе у спокојности у којој и ја дремам највећи део времена. Једна млака, лако неугодна самоћа у којој превире, са једним осећањем неодређене кривице, савест једног стања, једног положаја од којег се ништа не може поделити. Свако има свој пакао.

Прозор моје спаваће собе гледа на улицу. Посматрам плочник сатима. Готово да не напуштам ту просторију, а у њу ретко ко долази. Не волим град дању. Бука, возила, опасна глупост.

Смештам се испред прозора као испред телевизора. Затварам крило, прекидам звук. Гвоздена капија с друге стране улице избацује с времена на време једног спорог шетача погрбљеног према тлу као за какву покору. Велика крила од црног гвожђа отварају се и примају у психијатријски центар по једна жута кола хитне помоћи, претоварена колица, неког потајног посетиоца. Пластичне кесе, јефтине букети цвећа. Људи пролазе у висини мојих очију и не изгледају стварније од светлости дреча-

вих и променљивих слика које подрхтавају на голим зидовима моје спаваће собе.

Дајем својим посетиоцима, при случајним сусретима, свој најлепши осмех и све знаке једне стварне пажње. Не желим да се удаље. Грлим их и љубим, снажно привијам уз себе. Додирујем их када им се обраћам. Задовољни смо.

У свакоме од њих, има нешто у чему се препознајем. Да ли они имају нешто мене? Нешто од онога што се крчка у мени, што урла током ноћи?

Посматрам себе у њима као кад се нагиње над празним простором. Немамо стално потпуну свест о томе шта смо. Још мање о томе шта су други. Ако је то могуће, била би потребна способност пажње које сам ја лишен. Моја прерано почиње да лебди и скреће с пута због ситнице. То је нека врста болести, претпостављам. Убудуће, то мора да носи неко име. Налазимо га за све што изазива страх. Именовати смирује.

Ми смо у једној игри огледала, делова где се нико не види у целости. Али, ако држим друге на растојању, то значи да се ја сам затварам. Други су моје решетке.